

Tampereen yliopiston normaalikoulu

Luokanopettajakoulutuksen harjoitteluopas

Lv 2025–2026

Sisällysluettelo

1. LUKUVUODEN 2025-2026 PÄIVÄMÄÄRÄT KOOTUSTI VUODENKIERRON MUKAAN 4

1.1. TUTKIVA HARJOITTELU 10 OP SYKSY.....	4
1.2. PERUSHARJOITTELU A 5 OP	4
1.3. TUTKIVA HARJOITTELU 10 OP KEVÄT	5
1.4. PERUSHARJOITTELU B 5 OP	5

2. OHJATTU HARJOITTELU 6

2.1 OHJATTU HARJOITTELU OSANA PEDAGOGISIA OPINTOJA	6
2.2 OHJATTUA OPETUSHARJOITTELUA KUULUU KANDI- JA MAISTERIOPINTOIHIN	6
2.3 PÄÄMÄÄRÄNÄ ONNISTUNUT HARJOITTELUKOKEMUS.....	7
2.4 OPETUSHARJOITTELUN KEHITTÄMINEN	8
2.5 TURVALLISUUS	8
2.6 VAITIOLOVELVOLLISUUS	8
2.7 RIKOSTAUSTAOTE.....	9

3 OHJAUSTEEMOJA ERI HARJOITTELUIHIN..... 9

4 PERUSHARJOITTELU A (KAS.PEL.010) 5 OP10

4.1 AJOITUS	10
4.2 EDELTÄVÄT OPINNOT.....	10
4.3 TAVOITTEET	10
4.4 SISÄLLÖT	11
4.5 TOTEUTUSTAVAT	11
4.6 TOTEUTUSTAPOJEN LISÄTIEDOT	12
4.7 OHJAUS.....	12
4.8 REFLEKTIOTEKSTI	13
4.9 ARVIOINTI	13

5 PERUSHARJOITTELU B (KAS.PEL.020) 5 OP14

5.1 AJOITUS	14
5.2 EDELTÄVÄT OPINNOT.....	14
5.3 TAVOITTEET	14
5.4 SISÄLLÖT	14
5.5 TOTEUTUSTAVAT	15
5.6 TOTEUTUSTAPOJEN LISÄTIEDOT	15
5.7 OHJAUS.....	16
5.8 REFLEKTIOTEKSTI	16
5.9 ARVIOINTI	17

6 TUTKIVA HARJOITTELU (KAS.PEL.050) 10 OP.....18

6.1 AJOITUS	18
6.2 EDELTÄVÄT OPINNOT.....	18
6.3 TAVOITTEET	18
6.4 SISÄLLÖT	18
6.5 TOTEUTUSTAVAT	19
6.6 TOTEUTUSTAPOJEN LISÄTIEDOT	21
6.7 OHJAUS.....	21
6.8 REFLEKTIO TEKSTI	21
6.9 ARVIOINTI	23

7 TUTKIVA HARJOITTELU (KAS.PEL.040) 5 OP23

7.1 AJOITUS	23
7.2 EDELTÄVÄT OPINNOT.....	23
7.3 TAVOITTEET	23
7.4 SISÄLLÖT	24
7.5 TOTEUTUSTAVAT	24
7.6 TOTEUTUSTAPOJEN LISÄTIEDOT	25
7.7 OHJAUS.....	25
7.8 REFLEKTIO TEKSTI	26
7.9 ARVIOINTI	27

8 OPETUKSEN SEURAAMINEN JA SUUNNITTELU27

8.1 OPETUKSEN SEURAAMINEN.....	27
8.2 OPETUKSEN SUUNNITTELU.....	27

9 OPPIMISEN TUKEEN PEREHTYMINEN OHJATUSSA OPETUSHARJOITTELUSSA28

1. Lukuvuoden 2025-2026 päivämäärät kootusti vuodenkierron mukaan

1.1. Tutkiva harjoittelu 10 op syksy

- Ilmoittautuminen 1.8.-18.8.2025
- Aloitusseminaari ma 25.8.2025 klo 10.15-11.45 VIRT
- Luokanlehtorin tapaaminen ma 25.8.2025 klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Tutkimusperustaisuusluento ke 27.8.2025 klo 12.15-13.45 VIRT
- Seurantaviikko vko 35 25.-29.8.2025
- Opetusviikot vkot 36-41 eli 1.9.-10.10.2025
- Oppilas- ja opiskelijahuolto (luento) ma 1.9.2025 klo 14.15-15.45 VIRT
- Moniammatillinen yhteistyö –seminaari ke 3.9.2025 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Tutkiva opettaja -tapahtuma to 25.9.2025 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Ryhmänohjaukset to 4.9.2025, to 11.9.2025, to 18.9.2025 ja to 2.10.2025 klo 13.30–15 Normaalikoulu
- Tiedeiltapäivä ke 22.10.2025 klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Reflektiotekstin palautus ke 22.10.2025

Tutkiva harjoittelu 5 op syksy

- Ilmoittautuminen 1.8.-18.8.2025
- Aloitusluento ma 25.8.2025 klo 10.15-11.45 VIRT
- Luokanlehtorin tapaaminen ma 25.8.2025 klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Tutkimusperustaisuusluento ke 27.8.2025 klo 12.15-13.45 VIRT
- Seurantaviikko vko 35 25.-29.8.2025
- Opetusviikot vkot 36-41 eli 1.9.-10.10.2025
- Arviointiluento ma 1.9.2025 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Tiedeiltapäivä ke 22.10.2025 klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Reflektiotekstin palautus ke 22.10.2025

1.2. Perusharjoittelu A 5 op

- Ilmoittautuminen 1.8.-17.9.2025
- Aloitus- ja turvallisuusseminaari to 2.10.2025 klo 12.15-13.45 VIRT
- Luokanlehtorin tapaaminen ma 6.10.2025 klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Digiohjaus ke 8.10.2025 klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Didaktikkojen ryhmänohjaus ma 20.10.2025 klo 14.15
- Seurantaviikot vk 43-44 eli 20.-31.10.2025
- Ryhmänohjaukset normaalikoululla ma 3.11. klo 14.15-15.45 tai muulloin sovittavana aikana
- Opetusviikot vk 45-50 eli 3.11.-12.12.
- Pedagogisen tuen luento ma 27.10. Klo 14.15-15.45 VIRT
- Reflektiotekstin palautus to 18.12.

1.3. Tutkiva harjoittelu 10 op kevät

- Ilmoittautuminen 15.9. – 17.11.2025
- Aloitusseminaari ma 1.12.2025 klo 12.15-13.45 VIRTÄ
- Luokanlehtorin tapaaminen ma 8.12.2025 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Tutkimusperustaisuusluento ke 3.12.2025 klo 12.30–14 VIRTÄ
- Seurantaviikko vko 2 eli 7.–9.1.2026
- Opetusviikot vk 3–8 eli 12.1. –20.2.2026
- Oppilas- ja opiskelijahuolto -luento ti 13.1.2026 klo 15.00-16.30 Normaalikoulu
- Moniammatillinen yhteistyö –seminaari to 5.2.2026 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Edu Forum –seminaari ti 17.2.2026 klo 15.15-16.45 Normaalikoulu
- Ryhmänohjaukset ma 12.1.2026 (Samanaikaisopettajuus ja yhteisopettajuus), to 22.1.2026, ma 26.1.2026 ja ma 2.2.2026 (Haastavat tilanteet opettajan työssä) klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Tiedeiltapäivä ke 4.3.2026 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Reflektiotekstin palautus ke 4.3.2026 mennessä

Tutkiva harjoittelu 5 op kevät

- Ilmoittautuminen 15.9. –17.11.2025
- Aloitusluento ma 1.12.2025 klo 12.15-13.45 VIRTÄ
- Luokanlehtorin tapaaminen ke 8.12.2025 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Tutkimusperustaisuusluento ke 3.12.2025 klo 12.30–14 VIRTÄ
- Seurantaviikko vk 2 eli 7.–9.1.2026
- Opetusviikot vk 3–8 eli 12.1.–20.2.2026
- Arviointiluento to 8.1.2026 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Tiedeiltapäivä ke 4.3.2026 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu
- Reflektiotekstin palautus ke 4.3.2026 mennessä

1.4. Perusharjoittelu B 5 op

- Ilmoittautuminen 26.1.-16.2.2026
- Aloitusseminaari ma 9.3.2026 klo 12.15-13.45 Normaalikoulu
- Luokanlehtorin tapaaminen ma 9.3.2026 klo 14.15-15.45 tai muuna sovittavana ajankohtana viikolla 11
- Didaktikkojen ryhmänohjaus ma 16.3.2026 klo 14.15-17.45 VIRTÄ
- Seurantaviikot 11-13 eli 9.3.-27.3.
- Opetusviikot 14-20 eli 30.3.-15.5.2026
- Arviointiluento ma 23.3.2026 klo 14.15 Normaalikoulu
- Digitaidot ke 25.3. klo 14.15-15.45 Normaalikoulu
- Ryhmänohjaukset ma 30.3.2026 klo 14.15-15.45 tai muuna sovittavana aikana Normaalikoulu
- Reflektiotekstin palautus 22.5.2026

2. Ohjattu harjoittelu

2.1 Ohjattu harjoittelu osana pedagogisia opintoja

Pedagogisiin opintoihin sisältyy kasvatustieteen opintoja sekä ohjattua opetusharjoittelua, jotka tukevat asiantuntijuuden kehittymistä. Luokanopettajan pedagogisten opintojen tavoitteena on, että opiskelija kykenee huomioimaan erityisesti perusopetuksen luokkien 1–6 oppilaiden kehitysvaiheeseen liittyvät erityispiirteet ja osaa suunnata kasvatus- ja opetustoimintaansa tässä kohderyhmässä vaaditulla tavalla.

Ohjattu opetusharjoittelu suoritetaan harjoittelukoulussa. Opetusharjoittelu koostuu eettisistä pohdinnoista, pedagogisista kokeiluista ja kehittäyistä sekä teorialiedosta sovellettuna käytännön tilanteisiin. Opetusharjoittelujaksojen aikana opiskelija perehtyy monipuolisesti yksilöiden ja oppilasryhmien ohjaamiseen, opetustyön eri osa-alueisiin ja saa valmiuksia eri oppiaineiden opettamiseen. Opinnot tukevat opiskelijan ihmis-, oppimis- ja tiedonkäsityksen sekä vuorovaikutustaitojen kehitystä. Opinnot syventävät ymmärrystä opetuksen yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista ulottuvuuksista. Harjoittelujaksojen tavoitteissa ja sisällöissä näkyvät koulutusohjelman läpileikkaavat juonteet: ammatillinen kasvu, moninaisuus sekä kestävä kehitys.

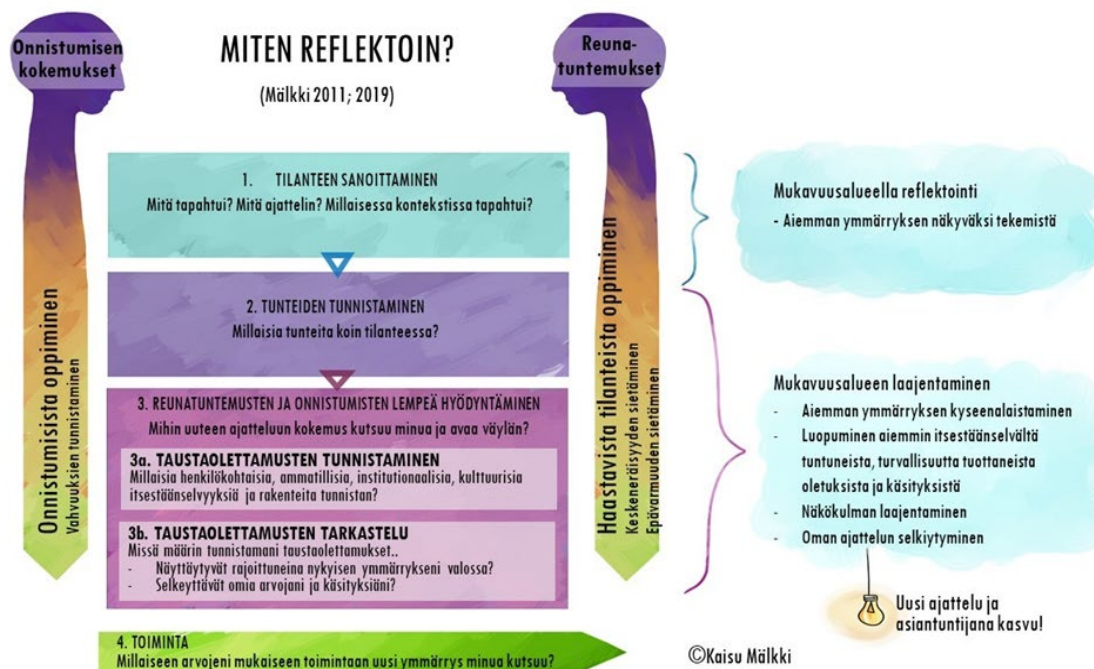
Opettajaopiskelijan kasvu asiantuntijaksi on pitkäaikainen prosessi. Se edellyttää omaa aktiivisuutta, aloitteellisuutta ja vahvaa sitoutumista kehittymiseen. Opetusharjoittelun ohjaajat toimivat tukena tässä prosessissa. He ohjaavat opiskelijaa asiantuntijaksi kasvussa kullekin harjoittelujaksolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kasvun tukeminen konkretisoituu opiskelijan tai opiskelijaryhmän kanssa käytävissä pohdinnoissa. Näissä vuorovaikutustilanteissa tarkastellaan kasvatukseen ja opetukseen liittyviä asioita laaja-alaisesti ja rakennetaan yhteyksiä teorian ja käytännön välille.

2.2 Ohjattua opetusharjoittelua kuuluu kandi- ja maisteriopintoihin

Harjoittelujaksot poikkeavat tavoitteiltaan, työtavoiltaan ja/tai sisällöiltään toisistaan. Kandivaiheen opintoihin kuuluvat perusharjoittelut A ja B (5 op ja 5 op) suoritetaan yhteisopettajuutta mallintavana pariharjoitteluna kahdessa eri perusopetuksen luokassa. Ne liittyvät oleellisesti luokanopettajan monialaisiin opintojen ja sisältävät myös didaktikkojen ohjausta.

Pääsääntöisesti yksin tehtävä tutkiva harjoittelu (10 op) kuuluu maisterivaiheen opintoihin. Tutkivalla otteella tehtävä harjoittelu ikään kuin kokoa kasvatustieteen opinnot ja monialaiset opinnot yhteen. Harjoittelussa on tavoitteena saada kokonaisvaltainen käsitys luokanopettajan työstä. Lukuvuonna 2025-2026 voi suorittaa 5op ja 10op tutkivan harjoittelun opetussuunnitelmasta riippuen.

Oman työn reflektointi suullisesti ja kirjallisesti kuuluu keskeisesti kaikkiin ohjattuihin opetusharjoittelujaksoihin. Mälkki (2011, 2019) on koonnut reflektioprosessin seuraavaan kuvioon.

2.3 Päämääränä onnistunut harjoittelukokemus

Opetusharjoittelut yhdessä teoriaopintojen kanssa rakentavat opettajuutta. Opettajana kasvu on yksilöllinen ja henkilökohtainen prosessi, jota tuetaan opetusharjoittelussa ohjauksen keinoin. Myös vertaisryhmän tuki on tärkeä.

Jokaiselle harjoittelujaksolle on asetettu tavoitteet, jotka määrittävät sekä opiskelijan että ohjaavan opettajan työskentelyä. Tavoitteet, keskeiset sisällöt ja käytännön toimintatapoja ja aikatauluja avataan opiskelijoille ennen luokkatyöskentelyn alkamista kaikille yhteisessä aloituksessa kunkin harjoittelujakson alussa. Ohjaava opettaja sopii ohjaukseensa tulevien opiskelijoiden kanssa tarkemmin harjoittelun sisällöistä sekä perehdyttää opetusryhmäänsä ja harjoittelun käytännön toimintatapoihin. Yhteisesti läpikäytyt ohjeet ja aikataulut selkiyttävät kaikkien osapuolten toimintaa. Harjoitteluun kuuluu muun muassa perehtyminen koulun opetussuunnitelmaan ja järjestyssääntöihin. Harjoittelun aikana opiskelija sitoutuu koulun toimintakulttuuriin ja käytänteisiin sekä rooliinsa kasvattajana.

Jos opiskelija jossain vaiheessa harjoittelua kokee opetusharjoittelun liian kuormittavaksi tai muuten ongelmalliseksi, kannustetaan häntä tuomaan asia esille ohjaustilanteissa mahdollisimman pian huolen herätessä. Harjoittelujaksojen aikana on myös muita opintoja, joten oman ajankäytön suunnittelu korostuu. Omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen on tärkeää.

Mikäli opetusharjoittelun suorittamisessa ja opettajaksi kasvun prosessissa ilmenee sellaisia ongelmia, jotka eivät ratkea ohjaavan opettajan kanssa käydyissä ohjaustilanteissa, voi harjoittelija tai ohjaava opettaja ottaa yhteyttä harjoittelujakson vastuupettajaan. Tarvittaessa harjoittelija ja ohjaava opettaja voivat kääntyä myös harjoittelusta vastaavan rehtorin puoleen, joka tilanteen niin vaatiessa kutsuu tilannetta ratkomaan myös muita asiantuntijoita. Asiantuntijat kootaan tapauskohtaisesti ja sen kokoamisesta ja

kokoonpanosta keskustellaan osallisten kanssa. Myös useampi asiantuntija voi osallistua tunnin seuraamiseen tilanteen niin vaatiessa.

Molemmipuolinen kunnioittaminen on onnistuneen ohjaussuhteen ja vuorovaikutuksen lähtökohta. Kaikkien opetusharjoittelun toimijoiden yhteisenä päämääränä on tehdä harjoittelusta onnistunut oppimiskokemus.

2.4 Opetusharjoittelun kehittäminen

Opetusharjoittelun tavoitteet ja sisällöt määritellään opetussuunnitelmassa. Harjoittelun käytännön toteuttamista suunnittelee opetusharjoittelutyöryhmä, johon kuuluu didaktikkojen edustus, normaalikoulun harjoittelujaksojen järjestämisestä vastaavat opettajat sekä opiskelijajäsenet. Tarvittaessa työryhmä kuulee myös muita asiantuntijoita. Opetusharjoittelutyöryhmässä käsitellään opiskelijoilta ja ohjaajilta vuosittain kerättävä harjoittelujaksokohtainen palaute. Palaute esitellään aina ohjaaville opettajille ja sitä hyödynnetään harjoittelun kehittämisessä. Lisäksi valtakunnallisessa eNorssi-verkoston ohjatun harjoittelun työryhmässä käsitellään harjoittelun ajankohtaisia kysymyksiä ja Tampereen yliopiston ohjauksen kehittämistiimi vie eteenpäin ohjauskysymyksiä omassa koulussa.

2.5 Turvallisuus

Opiskelijan ensimmäiseen harjoittelujaksoon (perusharjoittelu) kuuluu oppilaitosturvallisuuteen ja Normaalikoulun käytänteisiin perehtyminen osana aloitusseminaaria. Jokaisessa harjoittelussa ohjaava opettaja opastaa ainekohtaisiin turvallisuusnäkökulmiin. Lisäksi opettajat ohjeistavat opiskelijoita luokkiensa käytänteistä, joista osa liittyy myös turvallisuuteen. Jos opetusharjoittelija havaitsee koululla turvallisuuspuutteita, on hänen kerrottava asiasta ohjaavalle opettajalle tai rehtorille. Näin toimimalla harjoitellaan opettajan työssä vaadittavaa vastuullista toimintatapaa. Suositeltavaa on ladata koulun sähköinen turvallisuusopas (Notecrow) omaan puhelimeen.

2.6 Vaitiolovelvollisuus

Opetusharjoittelijoita koskee vaitiolovelvollisuus. Perusopetuslaissa säädetystä salassapitovelvollisuudesta kerrotaan opiskelijoille harjoittelun aloitusseminaarissa.

PL 40 § (24.6.2010/642):

*Opetuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 37 §:ssä tarkoitetut henkilöt, kouluterveydenhuollon edustajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja **opetusharjoittelua suorittavat** eivät saa sivullisille ilmaista, mitä he ovat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää oppilaiden tai tässä laissa tarkoitetun henkilöstön taikka heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.*

2.7 Rikostaustaote

Rikostaustaote tulee esittää pääsääntöisesti kaksi kertaa opintojen aikana. Ensimmäisen kerran ennen kandidaatin tutkintoon sisältyvää ensimmäistä harjoittelua tai opintojaksoa, johon sisältyy alaikäisten kanssa tapahtuvaa työskentelyä. Toisen kerran ennen maisterin tutkintoon sisältyvää ensimmäistä harjoittelua tai opintojaksoa, johon sisältyy alaikäisten kanssa tapahtuvaa työskentelyä. Rikostaustaote tarkastetaan tiedekunnan opintopalveluissa. Asiasta löytyy tarkempaa tietoa Tampereen yliopiston opiskelijan käsikirjasta.

3 Ohjausteemoja eri harjoitteluihin

Yleiset teemat luokassa käsiteltäväksi molemmissa perusharjoitteluissa luokanlehtorin kanssa

- Opetussuunnitelma suunnittelun ja opetuksen lähtökohtana (oppiainekuvaukset, tavoitteet, sisällöt ja arviointi opetettavien aineiden osalta)
- Jakso- ja tuntisuunnitelman laatiminen ja palauttaminen sekä oppiaineiden erityispiirteet
- Luokan toimintakulttuurissa toimiminen, seurantatehtävien havaintojen purkaminen sekä kyseisen luokan hallinta
- Luokassa työskenteleviin aikuisiin ja työpariin tutustuminen
- Arvioinnin erityispiirteet opetettavissa aineissa (tästä aiheesta luento perusharjoittelu B:ssä)

Perusharjoittelu A ryhmänohjausteemat

- Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtainen tuki käytännössä (erityisopettajan ryhmänohjaus)
- Yhteissuunnittelu ja yhteistyö luokkien välillä
- Opettajan itsereflektion herääminen

Perusharjoittelu B ryhmänohjausteemat

- Kielitietoisuus (S2-opettajan ryhmänohjaus)
- Erilaiset toimintaympäristöt ja niiden vaikutus opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen
- Opettajana omalla persoonalla (vuorovaikutus, auktoriteetti ja opettajaksi kasvaminen) – tunnistetaan omia vahvuuksia ja harjoitellaan omien kokemusten reflektointia

Tutkivan harjoittelun ryhmänohjausteemat

- Tutkimusperustaisuus opetuksessa sekä teoreettisen tiedon sitominen käytännön työhön (tästä aiheesta myös luento)

- Luokanopettajan työn kokonaisuus – koulu, ympäröivä yhteiskunta sekä opetusta ja kasvatusta koskeva vuoropuhelu
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja oppilaiden osallisuuden tukeminen
- Ympäristökasvatus ja ekososiaalinen sivistys (video & keskustelu)
- Samanaikaisopettajuus ja yhteisopettajuus (sama ohjaus EO-opiskelijoille kevään toteutuksessa)
- Haastavat tilanteet opettajan työssä (sama ohjaus EO-opiskelijoille kevään toteutuksessa)
- Hyvinvointi opettajan työssä (sama ohjaus EO-opiskelijoille syksyn toteutuksessa)
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot opettajan työssä (sama ohjaus EO-opiskelijoille syksyn toteutuksessa)
- Jatkuva oppiminen ja oman ajattelun reflektointi

4 Perusharjoittelu A (KAS.PEL.010) 5 op

4.1 Ajoitus

I ja II opetusperiodi

4.2 Edeltävät opinnot

Työelämään tutustumisen osuus opintojaksosta KAS.ORIE sekä opetettavien aineiden monialaiset opinnot.

4.3 Tavoitteet

Opiskelija

- osaa soveltaa opetettavien aineiden ainedidaktisia periaatteita sekä erilaisia opetusmenetelmiä ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteet
- osaa suunnitella ja toteuttaa opetusta ja arviointia opetussuunnitelmaan perustuen ja oppilaiden yksilölliset tarpeet ja turvallisuusnäkökulmat huomioiden
- ymmärtää oppilaiden ja opetusryhmien moninaisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta ja kasvua ihmisyyteen
- tiedostaa omia käsityksiään ihmisestä, tiedosta, oppimisesta ja opetuksesta ja ymmärtää niiden vaikutuksen opetukseen
- osaa kehittää omaa opettajuuttaan
- ymmärtää opettajan työn vastuullisia ja eettisiä ulottuvuuksia
- osaa toimia rakentavassa kollegiaalisessa yhteistyössä ja ymmärtää moniammatillisen yhteistyön merkityksen.

4.4 Sisällöt

Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan opetusta yhteistyössä ohjaavan opettajan, ainedidaktikon sekä muiden opetusharjoittelijoiden kanssa. Pääsääntöisesti harjoittelu toteutetaan pariharjoitteluna ja parit arvotaan kurssille osallistujien kesken.

Suunnittelussa huomioidaan kunkin oppiaineen ainedidaktiset lähtökohdat sekä oppilaiden yksilölliset tarpeet.

Harjoittelu koostuu opetettavista tunneista, reflektiosta, kollegiaalisesta yhteistyöstä, yksilö- ja pienryhmäohjauksesta, luennoista, seminaareista sekä itsenäisestä työstä. Opintojakso sisältää reflektiotyöskentelyä. Harjoitteluun kuuluu opetettavina oppiaineina suomen kieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Näiden lisäksi 1–2 taide- ja taitoainetta (käsityö, musiikki, liikunta) ja / tai katsomusaine/historia/yhteiskuntaoppi. Yhteensä harjoittelun kuuluu 3–4 opetettavaa oppiainetta.

4.5 Toteutustavat

Ilmoittautuminen 1.8.–17.9.2025

Seminaarit 6 t

- aloitusseminaari sis. turvallisuusaiheen teeman **to 2.10.2025 klo 12.15–13.45 VIRTA**
- didaktikkojen ryhmänohjaus **ma 20.10.2025 klo 14.15**

Luennot 2 t

- pedagoginen tuki **ma 27.10. klo 14.15–15.45 VIRTA**

Pienryhmäopetus 20 t

- luokanlehtorin tapaaminen **ma 6.10. klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- digitaidot **ke 8.10. klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- ryhmäohjaus luokka-asteittain **ma 3.11. klo 14.15–15.45 tai muulloin sovittavana aikana**

Lisäksi on ohjaavien opettajien ja didaktikkojen järjestämiä muita ryhmäohjauksia erikseen sovittavana aikoina mm. teemoista oppiaineiden erityispiirteet, opetussuunnitelma, eriyttäminen.

Harjoitukset 40 t

- opetuksen seuraamista/osallistuvaa havainnointia (10 t) sisältäen oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden havainnointia **vk 43–44 eli 20.10. – 31.10.2025**
- opetus (30 t) parin kanssa **vk 45–50 eli 3.11.–12.12.2025**

reflektiotehtävän palautus **18.12. 2025 mennessä**

Itsenäinen työskentely 67 t

Yht. 135 t

4.6 Toteutustapojen lisätiedot

Perusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa. Perusharjoittelussa oppiaineet jaetaan luokan opiskelijoiden kesken niin, että jokaiselle opiskelijalle muodostuu kokemus useimmista peruskoulussa opetettavista oppiaineista. Ohjaaja määrittää harjoittelussa opetettavat aineet luokan tarpeiden mukaan.

Syksyn harjoittelussa (A) pakollisia opetettavia aineita ovat suomen kieli ja kirjallisuus ja matematiikka. Opiskelijat vaihtavat oppiaineita harjoittelujakson puolivälissä. Lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine tai reaaliaine, jota opetetaan koko jakson ajan. Kevään harjoittelussa (B) pakollinen opetettava aine on ympäristöoppi ja lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine ja/tai reaaliaine. Tarvittaessa voidaan opettaa myös neljää eri oppiainetta.

Esimerkiksi

	SUK 10t	MA 10t	HI/YH/UE/E T 8t	YMP 10t	KU 8t	MU 4t	LI 8t	KS 10t
Opiskelija	X (syksy)	X (syksy)	X (kevät)	X (kevät)		X (kevät)	X (kevät)	X (syksy)

4.7 Ohjaus

Aloitusseminaarissa ja ensimmäisessä didaktiikan lehtoreiden ohjauksessa sovitaan tarkemmin ohjauskäytännöistä ja sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä pari- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Yleiset teemat luokassa käsiteltäväksi molemmissa perusharjoitteluissa luokanlehtorin kanssa

- Opetussuunnitelma suunnittelun ja opetuksen lähtökohtana (oppiainekuvaukset, tavoitteet, sisällöt ja arviointi opetettavien aineiden osalta)
- Jakso- ja tuntisuunnitelman laatiminen ja palauttaminen sekä oppiaineiden erityispiirteet
- Luokan toimintakulttuurissa toimiminen, seurantatehtävien havaintojen purkaminen sekä kyseisen luokan hallinta
- Luokassa työskenteleviin aikuisiin ja työpariin tutustuminen
- Arvioinnin erityispiirteet opetettavissa aineissa (tästä aiheesta luento perusharjoittelu B:ssä)

Perusharjoittelu A ryhmänohjausteemat

- Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtainen tuki käytännössä (erityisopettaja)
- Yhteissuunnittelu ja yhteistyö luokkien välillä
- Opettajan itsereflektion herääminen

4.8 Reflektioteksti

Kirjoita reflektioteksti, jossa pohdit alla lueteltuja teemoja harjoittelujaksostasi. Otsikoi reflektiotekstisi yläotsikoiden mukaisesti. Koko reflektiotekstin pituus on n. 4–6 sivua. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehitymisessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiisi esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on reflektoitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi, miten saavutit tavoitteet ja miten edistit niiden toteutumista?

Oman pedagogiikan kehittyminen

- Millaisia havaintoja teit opettamiesi oppiaineiden ainedidaktisista menetelmistä?
- Mitä oivalsit opetussuunnitelmasta ja sen soveltamisesta?
- Miten kehityit opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa? Entä arvioinnissa?

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen

- Millaisia tunteita vuorovaikutustilanteet oppilaiden kanssa herättivät sinussa ja miten käsittelit niitä?
- Analysoi yhteistyötä harjoitteluparisi kanssa ja pohdi omaa kollegaksi kasvuasi.
- Pohdi, miten moniammatillinen yhteistyö toimi harjoittelusi aikana.

Opettajan etiikka ja yhdenvertaisuus

- Miten oma toimintasi tuki oppilaiden yhdenvertaisuutta (esim. eriyttämisen avulla)? Millaisia havaintoja teit opettamiesi ryhmien ja yksilöiden tarpeista ja edellytyksistä?
- Millaisia ristiriitatilanteita kohtasit ja kuinka ratkaisit niitä?
- Pohdi arvioinnin toteuttamista etiikan ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
- Millaisia kieliin, kulttuureihin ja katsomuksiin liittyviä huomioita teit harjoittelun aikana? Miten pyrit huomioimaan kielten, kulttuurien ja katsomusten moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta?

Syventävä reflektio

- Valitse yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa merkitykselliseksi. Kirjoita siitä Miten reflektoin -kuvion kysymysten mukaisesti edeten ylhäältä alaspäin (kuvio löytyy esimerkiksi tämän oppaan luvusta 2.2).

4.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty.

Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo vaaditussa määrässä pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, jaksoon liittyvät erilliset oppimistehtävät sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

5 Perusharjoittelu B (KAS.PEL.020) 5 op

5.1 Ajoitus

IV periodi

5.2 Edeltävät opinnot

Työelämään tutustumisen osuus opintojaksosta KAS.ORIE sekä opetettavien aineiden monialaiset opinnot.

5.3 Tavoitteet

Opiskelija

- osaa soveltaa opetettavien aineiden ainedidaktisia periaatteita sekä erilaisia opetusmenetelmiä ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteet
- osaa suunnitella ja toteuttaa opetusta ja arviointia opetussuunnitelmaan perustuen ja oppilaiden yksilölliset tarpeet ja turvallisuuskulmat huomioiden
- ymmärtää oppilaiden ja opetusryhmien moninaisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta ja kasvua ihmisyyteen
- tiedostaa omia käsityksiään ihmisestä, tiedosta, oppimisesta ja opetuksesta ja ymmärtää niiden vaikutuksen opetukseen
- osaa kehittää omaa opettajuuttaan
- ymmärtää opettajan työn vastuullisia ja eettisiä ulottuvuuksia
- osaa toimia rakentavassa kollegiaalisessa yhteistyössä ja ymmärtää moniammatillisen yhteistyön merkityksen.

5.4 Sisällöt

Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan opetusta yhteistyössä ohjaavan opettajan, ainedidaktikon sekä muiden opetusharjoittelijoiden kanssa. Pääsääntöisesti harjoittelu toteutetaan pariharjoitteluna ja parit arvotaan kurssille osallistujien kesken. Suunnittelussa huomioidaan kunkin oppiaineen ainedidaktiset lähtökohdat sekä oppilaiden yksilölliset tarpeet.

Harjoittelu koostuu opetettavista tunneista, reflektiosta, kollegiaalisesta yhteistyöstä, yksilö- ja pienryhmäohjauksesta, luennoista, seminaareista sekä itsenäisestä työstä. Opintojakso sisältää reflektiotyöskentelyä.

Harjoitteluun kuuluu opetettavina oppiaineina ympäristöoppi sekä 2–3 oppiainetta seuraavista: katsomusaine/historia/yhteiskuntaoppi sekä taide- ja taitoaineita (käsityö, musiikki, liikunta, kuvataide). Yhteensä harjoitteluun kuuluu kolme-neljä opetettavaa oppiainetta.

5.5 Toteutustavat

Ilmoittautuminen 26.1. –16.2.2026

Seminaarit 6 t

- aloitusseminaari sisältäen ristiriitatilanteiden selvittämisen teeman **ma 9.3.2026 klo 12.15–13.45** Normaalikoulu
- didaktikkojen aloitusseminaari **ma 16.3.2026 klo 14.15–17.45** VIRT

Luennot 2 t

- arviointi **ma 23.3.2026 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu

Pienryhmäopetus 20 t

- luokanlehtorin tapaaminen **ma 9.3.2025 klo 14.15–15.45** tai muuna sovittavana ajankohtana viikolla 11
- digitaidot **ke 25.3. klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- ryhmäohjaus luokka-asteittain **ma 30.3. 2025 klo 14.15–15.45**

Lisäksi on ohjaavien opettajien järjestämiä muita ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina mm. teemoista oppiaineiden erityispiirteet, oppimisympäristöt, opetussuunnitelma, eriyttäminen.

Harjoitukset 40 t

- opetuksen seuraamista / osallistuvaa havainnointia (10 t) **vk 11–13 eli 9.3–27.3.2026**
- opetusta (30 t) parin kanssa **vk 14–20 eli 30.3.–15.5.2026**

reflektiotehtävän palautus **22.5.2025 mennessä**

Itsenäinen työskentely 67 t

Yht. 135 t

5.6 Toteutustapojen lisätiedot

Perusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa. Perusharjoittelussa oppiaineet jaetaan luokan opiskelijoiden kesken niin, että jokaiselle opiskelijalle muodostuu kokemus useimmista peruskoulussa opetettavista oppiaineista. Ohjaaja määrittää harjoittelussa opetettavat aineet luokan tarpeiden mukaan.

Syksyn harjoittelussa (A) pakollisia opetettavia aineita ovat suomen kieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Opiskelijat vaihtavat oppiaineita harjoittelujakson puolivälissä. Lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine tai reaaliaine, jota opetetaan koko jakson ajan. **Kevään harjoittelussa** (B) pakollinen opetettava aine on ympäristöoppi ja lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine ja reaaliaine. Tarvittaessa voidaan opettaa myös neljää eri oppiainetta.

Esimerkiksi

	SUK 10t	MA 10t	HI/YH/UE/ET 8t	YMP 10t	KU 8t	MU 4t	LI 8t	KS 10t
Opiskelij a	X (syksy)	X (syksy)	X (kevät)	X (kevät)		X (kevät)	X (kevät)	X (syksy)

5.7 Ohjaus

Aloitusseminaarissa ja ensimmäisessä didaktiikan lehtoreiden ohjauksessa sovitaan tarkemmin ohjauskäytännöistä ja sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä pari- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Yleiset teemat luokassa käsiteltäväksi molemmissa perusharjoitteluissa luokanlehtorin kanssa

- Opetussuunnitelma suunnittelun ja opetuksen lähtökohtana (oppiainekuvaukset, tavoitteet, sisällöt ja arviointi opetettavien aineiden osalta)
- Jakso- ja tuntisuunnitelman laatiminen ja palauttaminen sekä oppiaineiden erityispiirteet
- Luokan toimintakulttuurissa toimiminen, seurantatehtävien havaintojen purkaminen sekä kyseisen luokan hallinta
- Luokassa työskenteleviin aikuisiin ja työpariin tutustuminen
- Arvioinnin erityispiirteet opetettavissa aineissa (tästä aiheesta luento perusharjoittelu B:ssä)

Perusharjoittelu B ryhmänohjausteemat

- Kielitietoisuus
- Erilaiset toimintaympäristöt ja niiden vaikutus opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen
- Opettajana omalla persoonalla (vuorovaikutus, auktoriteetti ja opettajaksi kasvaminen) – tunnistetaan omia vahvuuksia ja harjoitellaan omien kokemusten reflektointia

5.8 Reflektioteksti

Kirjoita reflektioteksti, jossa pohdit alla lueteltuja teemoja harjoittelujaksostasi. Otsikoi reflektiotekstisi yläotsikoiden mukaisesti. Koko reflektiotekstin pituus on n. 4–6 sivua. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehityksessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiä esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on reflektoitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi, miten saavutit tavoitteet ja miten edistit niiden toteutumista?

Oman pedagogiikan kehittyminen

- Millaisia havaintoja teit opettamiesi oppiaineiden ainedidaktisista menetelmistä?
- Mitä oivalsit opetussuunnitelmasta ja sen soveltamisesta?
- Miten kehityit opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa? Entä arvioinnissa?

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen

- Millaisia tunteita vuorovaikutustilanteet oppilaiden kanssa herättivät sinussa ja miten käsittelit niitä?
- Analysoi yhteistyötä harjoitteluparisi kanssa ja pohdi omaa kollegaksi kasvuasi.
- Pohdi, miten moniammatillinen yhteistyö toimi harjoittelusi aikana.

Opettajan etiikka ja yhdenvertaisuus

- Miten oma toimintasi tuki oppilaiden yhdenvertaisuutta (esim. eriyttämisen avulla)?
- Millaisia ristiriitatilanteita kohtasit ja kuinka ratkaisit niitä?
- Pohdi arvioinnin toteuttamista etiikan ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
- Millaisia kieliin, kulttuureihin ja katsomuksiin liittyviä huomioita teit harjoittelun aikana? Miten pyrit huomioimaan kielten, kulttuurien ja katsomusten moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta?

Syventävä reflektio

- Valitse yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa merkitykselliseksi. Reflektoi sitä Miten reflektoin- kuvion kysymysten mukaisesti ylhäältä alaspäin (kuvio löytyy tämän oppaan luvusta 2.2).

5.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty.

Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo vaaditussa määrässä pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, jaksoon liittyvät erilliset oppimistehtävät sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

6 Tutkiva harjoittelu (KAS.PEL.050) 10 op

6.1 Ajoitus

toteutus 1 /I – II periodi ja toteutus 2/ II – IV periodi

6.2 Edeltävät opinnot

Perusharjoittelu A (5 op), perusharjoittelu B (5 op) sekä perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op).

6.3 Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää luokanopettajan työn kokonaisuutta
- osaa tutkimuksellisella otteella suunnitella ja toteuttaa opetusta, esitellä saatua havaintoja sekä arvioida johtopäätöksiä
- syventää omaa osaamistaan suunnitella, toteuttaa ja arvioida opetusta oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden
- ymmärtää tutkivan työtavan sekä jatkuvan oppimisen merkityksen opettajan työssä
- reflektoi omaa ajatteluaan ja uudistaa toimintaansa, myös hyvinvoinnin näkökulmasta
- syventää työssään tarvittavia tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja osaa toimia moniammatillisessa yhteistyössä
- ymmärtää ja osaa eritellä opettajan työhön liittyviä oikeuksia, vastuita ja velvollisuuksia sekä eettisiä valintoja
- hahmottaa koulun toiminnan eettisen ja yhteiskunnallisen viitekehyksen ja pystyy osallistumaan kehittyvänä asiantuntijana opetusta- ja kasvatusta koskevaan vuoropuheluun.

6.4 Sisällöt

Opintojaksolla perehdytään luokanopettajan työn kokonaisuuteen kuten yhteistyöhön huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan opetusta tutkivalla otteella. Oman opetuksen suunnitteluvaiheessa valitaan kasvatustieteellinen näkökulma, joka ohjaa suunnittelu- ja opetustyötä. Saatua havaintoja esitellään jakson päätteeksi tiedeiltapäivässä. Harjoittelu sisältää monialaisen oppimiskokonaisuuden (MOK). Opetusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa eri luokka-asteella kuin perusharjoittelut ja tutkivassa harjoittelussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan opetusta niissä oppiaineissa, joita perusharjoittelussa ei vielä ole opetettu. Harjoittelussa tehdään yhteistyötä myös erityisopettajan ja/tai erityisopettajaopiskelijoiden kanssa.

Harjoittelu koostuu opetettavista tunneista, reflektiosta, kollegiaalisesta yhteistyöstä, yksilö- ja pienryhmäohjauksesta, luennoista, seminaareista sekä itsenäisestä työstä. Opintojakso sisältää reflektiotekstin palautuksen.

6.5 Toteutustavat

Toteutus 1

Ilmoittautuminen 1.8.-18.8.2025

Seminaarit 8 t

- aloitusseminaari **ma 25.8.2025 klo 10.15-11.45** VIRT
- moniammatillinen yhteistyö –seminaari **ke 3.9.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- Tutkiva opettaja –tapahtuma **to 25.9.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- tiedeiltapäivä **ke 22.10.2025 klo 14.15-15.45** Normaalikoulu

Luennot 4 t

- tutkimusperustaisuusluento **ke 27.8.2025 klo 12.15-13.45** VIRT
- Oppilas- ja opiskelijahuolto **ma 1.9.2025 klo 14.15-15.45** VIRT

Pienryhmäopetus 38 t

- luokanlehtorin tapaaminen **ma 25.8.2025 klo 14.15-15.45** Normaalikoulu
- ryhmäohjaukset mm. teemoista hyvinvointi, tunne- ja vuorovaikutus, kodin ja koulun yhteistyö, kestävä kehitys, oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, kielellinen moninaisuus mok, luokkatason erityispiirteet luokkatasoinnain Normaalikoululla
 - o to 4.9.2025 klo 13.30–15,
 - o to 11.9.2025 klo 13.30–15,
 - o to 18.9.2025 klo 13.30–15,
 - o to 2.10.2025 klo 13.30–15
- Lisäksi muita yksilö- ja ryhmänohjauksia

Harjoitukset: 68 t

- opetuksen seuraamista/osallistuvaa havainnointia (8 t) **vko 35 eli 25.–29.8.2024**
- opetusta (60 t) **vk 36–41 eli 1.9. –10.10.2024** sisältäen myös muuta opettajan työtä (5–8 tuntia), esim. kodin ja koulun välinen yhteistyö, kasvatusteskustelut, valvontatehtävä jne.)

Reflektiotekstin palautus **ke 22.10.2025**

Itsenäinen työskentely 152 t

Yhteensä 270 t

Toteutus 2

Ilmoittautuminen 15.9. –17.11.2024

Seminaarit 8 t

- aloitusseminaari **ma 1.12.2025 klo 12.15-13.45** VIRT
- moniammatillinen yhteistyö –seminaari **to 5.2.2026 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- Edu Forum –seminaari **ti 17.2.2026 klo 15.15-16.45** Normaalikoulu
- tiedeiltapäivä **ke 4.3.2026 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu

Luennot 4 t

- tutkimusperustaisuusluento **ke 3.12.2025 klo 12.30–14** VIRT
- oppilas- ja opiskelijahuolto -luento **ti 13.1. klo 15.00-16.30** Normaalikoulu

Pienryhmäopetus 38 t

- ☐ luokanlehtorin tapaaminen **ma 8.12.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- ryhmänohjaukset mm. teemoista hyvinvointi, tunne- ja vuorovaikutus, kodin ja koulun yhteistyö, kestävä kehitys, oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, kielellinen moninaisuus, mok, luokkatason erityispiirteet luokkatasoinen klo 14.15 - 15.45 Normaalikoulu
 - ma 12.1.2026 - samanaikaisopettajuus ja yhteisopettajuus (yhdessä EO:n kanssa),
 - to 22.1.2026,
 - ma 26.1.2026
 - ma 2.2.2026 - haastavat tilanteet opettajan työssä (yhdessä EO:n kanssa)
- ☐ Lisäksi muita yksilö- ja ryhmänohjauksia

Harjoitukset 68 t

- opetuksen seuraamista/osallistuvaa havainnointia (8 t) **vko 2 eli 7.–9.1. 2026**
- opetusta (60 t) **vk 3–8 eli 12.1. –20.2.2025** sisältäen myös muuta opettajan työtä (5–8 tuntia), esim. kodin ja koulun välinen yhteistyö, kasvatuskeskustelut, valvontatehtävä jne.

reflektiotekstin palautus **ke 4.3.2026 mennessä**

Itsenäinen työskentely 152 t

Yhteensä 270 t

6.6 Toteutustapojen lisätiedot

Opetusharjoittelu suoritetaan normaalikoulussa eri luokka-asteella kuin perusharjoittelu. Tutkivassa harjoittelussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan opetusta niissä oppiaineissa, joita perusharjoittelussa ei vielä ole opetettu. Harjoittelu suoritetaan pääosin yksin lukuun ottamatta luokan opiskelijoiden yhdessä suunnittelemaa ja toteuttamaa MOK-kokonaisuutta.

Harjoittelujakson päätteeksi pidettävässä tiedeiltapäivässä opiskelijat esittelevät ryhmissä harjoittelujakson teoreettiset lähtökohdat ja toteutuksen sisällön sähköisenä esityksenä. Kuvien ja kaavioiden käyttö elävöittää esitystä. Esityksessä ilmenevät:

- jakson keskeiset tavoitteet
- teoriakytkennät
- sisältö ja toteutus
- johtopäätökset, kehittämisideat
- käytetyt lähteet.

6.7 Ohjaus

Ensimmäisessä luokanlehtoreiden tapaamisessa sovitaan tarkemmin ohjauskäytänteistä ja -sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä pari- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Tutkivan harjoittelun ryhmänohjausteemat

- Tutkimusperustaisuus opetuksessa sekä teoreettisen tiedon sitominen käytännön työhön (myös luento)
- Luokanopettajan työn kokonaisuus – koulu, ympäröivä yhteiskunta sekä opetusta ja kasvatusta koskeva vuoropuhelu
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja oppilaiden osallisuuden tukeminen
- Ympäristökasvatus ja ekososiaalinen sivistys (video & keskustelu)
- Samanaikaisopettajuus ja yhteisopettajuus (sama ohjaus EO-opiskelijoille kevään toteutuksessa)
- Haastavat tilanteet opettajan työssä (sama ohjaus EO-opiskelijoille kevään toteutuksessa)
- Hyvinvointi opettajan työssä (sama ohjaus EO-opiskelijoille syksyn toteutuksessa)
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot opettajan työssä (sama ohjaus EO-opiskelijoille syksyn toteutuksessa)
- Jatkuva oppiminen ja oman ajattelun reflektointi

6.8 Reflektioteksti

Käsittele reflektiotekstissä asiantuntijaksi kasvun kannalta alla lueteltuja asioita ja pyri kokoamaan reflektioon tarkastellen omaa kasvuasi asiantuntijana. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehittymisessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti:

Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiisi esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on reflektoitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi ja miten edistit niiden toteutumista?
- Mitä havaintoja teit luokanopettajan työn kokonaisuuden hallitsemisesta harjoittelujakson aikana?
- Miten tutkimuksellinen ote tuki tavoitteiden toteutumista?

Oma kehittyminen ja tutkimusperustaisuus

- Tarkastele ajatteluasi sekä tällä opintojaksolla että aiemmilla harjoittelujaksoilla: Millä tavoin pedagoginen tietotaitosi on kehittynyt?
- Miten tutkimusperustainen ote on näkynyt harjoittelun suunnitelmissa ja toteutuksessa?
- Mihin kasvatustieteellisiin teorioihin/malleihin olet tukeutunut harjoittelujakson aikana? Miksi valitsit juuri nämä näkökulmat?
- Millaisia muutoksia huomaat omassa pedagogisessa ajattelussasi ajatellen tätä opintojaksoa ja aiempia harjoittelujaksoja?

Oma kehittyminen sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot (avoimuus, luottamus, empatia)

- Millä tavoin tunne- ja vuorovaikutustaitosi ovat kehittyneet opetustyön näkökulmasta? Kuvaile teemaa eri näkökulmista (oppilaat, harjoittelupari, ohjaavat opettajat, muut koulun työntekijät)

Oma kehittyminen ja ammattietiikka

- Pohdi arvoja ja periaatteita, jotka ovat ohjanneet toimintaasi harjoittelujakson aikana. Mitä pidät opetustyön keskeisimpinä arvoina?
- Minkälaisia havaintoja olet tehnyt oppilaiden yhdenvertaisuudesta? Miten haluaisit tulevaisuudessa edistää yhdenvertaisuutta?

Oma kehittyminen ja hyvinvointi

- Miten olet omilla valinnoilla huolehtinut hyvinvoinnista harjoittelujakson aikana?
- Millä tavalla jaksaminen on kenties vaihdellut?
- Mikä kaikki on tukenut hyvinvointiasi? Mihin sinun tulee työelämään siirryttäessä erityisesti kiinnittää huomiota?

Syventävä reflektio

- Valitse lopuksi yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa haastavaksi ja merkitykselliseksi. Kirjoita siitä Miten reflektoin -kuvion

kysymysten mukaisesti edeten ylhäältä alaspäin (kuvio löytyy esimerkiksi tämän oppaan luvusta 1.2).

Viittaa reflektiotekstissä vähintään kolmeen lähteeseen (tietokirja, väitöskirja, tieteellinen artikkeli). Lähteet voivat olla samoja, joita käytät Tiedeiltapäivän esityksessä ja jotka ovat lähtökohtana harjoittelun tutkivalle otteelle.

6.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty

Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo vaaditussa määrässä seminaari- ja pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, reflektiotehtävien laadinta ohjeiden mukaan sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

7 Tutkiva harjoittelu (KAS.PEL.040) 5 op

7.1 Ajoitus

toteutus 1 / I ja II periodi sekä toteutus 2/ II-IV periodi

7.2 Edeltävät opinnot

Kasvatustieteiden perusopinnot (25 op), perusharjoittelu A (5 op), perusharjoittelu B (5 op) ja perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op).

7.3 Tavoitteet

Opiskelija

- kykenee hankkimaan uutta tietoa tutkimusperustaisesti ja toimimaan siten, että teoreettinen ja käytännöllinen ymmärrys syvenee sekä kykenee kehittämään itseään, opetustaan ja koulua
- osaa tutkimuksellisella otteella suunnitella ja toteuttaa opetuskokeilun tai kehittämishankkeen, raportoida saadut tulokset sekä arvioida johtopäätösten pätevyyttä
- arvioi omaa ajatteluaan ja toimintaansa sekä ymmärtää oman subjektiivisuutensa ajattelijana ja toimijana
- kykenee suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan eheyttävän monialaisen oppimiskokonaisuuden
- osaa analysoida ja soveltaa arviointijärjestelmiä ja -menetelmiä
- kykenee tukemaan oppilaiden osallisuutta oppimisjaksolla tilanteiden ja oppilaiden erityistarpeiden vaatimalla tavalla
- hallitsee työssään tarvittavat vuorovaikutustaidot ja saa kuvan opettajan työn moninaisuudesta.

7.4 Sisällöt

Sisältöalueina ovat monialaiset oppimiskokonaisuudet, opetuksen eheyttäminen, laatu ja arviointi sekä koulutyön tutkimusperustainen ja reflektioiva kehittäminen.

7.5 Toteutustavat

Toteutus 1

Ilmoittautuminen 1.8. –18.8.2025

Luennot 6 t

- aloitusluento **ma 25.8. 2025 klo 10.15–11.45 VIRT**
- tutkimusperustaisuusluento **ke 27.8.2025 klo 12.15–13.45 VIRT**
- arviointiluento **ma 1.9.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu

Seminaari 2 t

- tiedeiltapäivä **ke 22.10.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu

Pienryhmäopetus 14 t

- luokanlehtorin tapaaminen **ma 25.8.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
- ryhmäohjaus luokkatasoisin **to 4.9.2025 klo 13.15–14.45** Normaalikoulu
- Lisäksi yksilö- ja ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina

Harjoitukset: 38 t

- opetuksen seuraamista / osallistuvaa havainnointia (8 t) **vk 35 eli 25.8.– 29.8.2025**
- opetus (30 t) **vk 36–41 eli 1.9.–10.10.2025**

Reflektiotekstin palautus ke 22.10.2025 mennessä

Itsenäinen työskentely 75 t

Yhteensä 135 t

Toteutus 2

Ilmoittautuminen 15.9. –17.11.2025

Luennot 6t

- aloitusluento **ma 1.12.2025 klo 12.15-13.45 VIRT**
- tutkimusperustaisuusluento **ke 3.12.2025 klo 12.30–14 VIRT**
- arviointiluento **to 8.1.2026 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu

Seminaari 2t

- tiedeiltapäivä **ke 4.3.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu

Pienryhmäopetus 14t

- luokanlehtorin tapaaminen **ke 8.12.2024 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu**
- ryhmäohjaukset luokkatasoisittain **ma 13.1.2025 klo 14.15–15.45 Normaalikoulu**
- lisäksi yksilö- ja ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina

Harjoitukset 38 t

- opetuksen seuraamista / osallistuvaa havainnointia (8 t) **vk 2 eli 7.1.–10.1.2025**
- opetus (30 t) **vk 3–8 eli 13.1.–21.2.2025**

Reflektiotehtävän palautus **ke 4.3.2025 mennessä**

Itsenäinen työskentely 75 t

Yhteensä 135 t

7.6 Toteutustapojen lisätiedot

Opetusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa eri luokka-asteella kuin perusharjoittelut. Tutkivassa harjoittelussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan opetusta niissä oppiaineissa, joita perusharjoittelussa ei vielä ole opetettu. Harjoittelu suoritetaan pääosin yksin lukuun ottamatta luokan opiskelijoiden yhdessä suunnittelemaa ja toteuttamaa MOK-kokonaisuutta. Harjoittelussa tehdään yhteistyötä myös erityisopettajan ja/tai erityisopettajaopiskelijoiden kanssa.

Harjoittelujakson päätteeksi pidettävässä tiedeiltapäivässä opiskelijat esittelevät ryhmissä harjoittelujakson teoreettiset lähtökohdat ja toteutuksen sisällön sähköisenä esityksenä. Kuvien ja kaavioiden käyttö elävöittää esitystä.

Esityksessä ilmenee:

- jakson keskeiset tavoitteet
- teoriakytkennät
- sisältö ja toteutus
- johtopäätökset, kehittämisideat
- käytetyt lähteet.

7.7 Ohjaus

Ensimmäisessä luokanlehtoreiden tapaamisessa sovitaan tarkemmin ohjauskäytänteistä ja -sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä yksilö- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Ohjausteemoja:

- Tutkimusperustaisuus opetuksessa sekä teoreettisen tiedon sitominen käytännön työhön
- Oppilaiden osallisuus
- Vuorovaikutustaidot opettajan työssä
- Opettajan työn moninaisuus
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet.

7.8 Reflektioteksti

Käsittele reflektiotekstissä asiantuntijaksi kasvun kannalta alla lueteltuja asioita ja pyri kokoamaan reflektioon tarkastellen omaa kasvuasi asiantuntijana. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehitymisessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiä esimerkiksi nimiä, sukupuoliä tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on reflektoitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi ja miten edistit niiden toteutumista?
- Mitä havaintoja teit luokanopettajan työn kokonaisuuden hallitsemisesta harjoittelujakson aikana?
- Miten tutkimuksellinen ote tuki tavoitteiden toteutumista?

Oma kehittyminen ja tutkimusperustaisuus

- Tarkastele ajatteluasi sekä tällä opintojaksolla että aiemmilla harjoittelujaksoilla: Millä tavoin pedagoginen tietotaitosi on kehittynyt?
- Miten tutkimusperustainen ote on näkynyt harjoittelun suunnitelmissa ja toteutuksessa?
- Mihin kasvatustieteellisiin teorioihin/malleihin olet tukeutunut harjoittelujakson aikana? Miksi valitsit juuri nämä näkökulmat?
- Millaisia muutoksia huomaat omassa pedagogisessa ajattelussasi ajatellen tätä opintojaksoa ja aiempia harjoittelujaksoja?

Oma kehittyminen sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot (avoimuus, luottamus, empatia)

- Millä tavoin tunne- ja vuorovaikutustaitosi ovat kehittyneet opetustyön näkökulmasta? Kuvaa teemaa eri näkökulmista (oppilaat, harjoittelupari, ohjaavat opettajat, muut koulun työntekijät)

Oma kehittyminen ja ammattietiikka

- Pohdi arvoja ja periaatteita, jotka ovat ohjanneet toimintaasi harjoittelujakson aikana. Mitä pidät opetustyön keskeisimpinä arvoina?
- Minkälaisia havaintoja olet tehnyt oppilaiden yhdenvertaisuudesta? Miten haluaisit tulevaisuudessa edistää yhdenvertaisuutta?

Oma kehittyminen ja hyvinvointi

- Miten olet omilla valinnoilla huolehtinut hyvinvoinnista harjoittelujakson aikana?
- Millä tavalla oma jaksamisesi on kenties vaihdellut?
- Mikä kaikki on tukenut hyvinvointiasi? Mihin sinun tulee työelämään siirryttäessä erityisesti kiinnittää huomiota?

Syventävä reflektio

- Valitse lopuksi yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa haastavaksi ja merkitykselliseksi. Reflektoi sitä "Miten reflektoin –kuvion" kysymysten mukaisesti ylhäältä alaspäin.

7.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty.

Arvioinnissa painottuvat monialaisen opintokokonaisuuden suunnittelu, toteutus, arviointi ja oppimistehtävät. Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo seminaari- ja pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, matkakirjatekstin laadinta ohjeiden mukaan sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

8 Opetuksen seuraaminen ja suunnittelu

8.1 Opetuksen seuraaminen

Opetuksen seuraaminen painottuu ajallisesti siten, että oman opetuksen alkaessa opiskelija tuntee luokan oppilaat ja heidän erityistarpeensa. Samalla hän selvittää, mihin oppimisprosessiin hänen opetuksensa liittyy. Opiskelija reflektoi toimintaansa raportoinnin yhteydessä. Eri harjoitteluihin voi olla lisäksi harjoittelukohtaisia ohjeita opetuksen seuraamisesta. Opetuksen seuraaminen sisältää opetuksen myös edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen, ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaisten tukitoimien havainnointia.

8.2 Opetuksen suunnittelu

Opetuskokonaisuuksista laaditaan jaksosuunnitelmat, jotka sisältävät:

- kasvatus- ja oppimistavoitteet
- oppiaineen jäsentely opetustilanteittain
- käytettävät opetus- ja oppimismenetelmät sekä opetusmateriaalit ja -välineet

- opetuksen eriyttäminen
- arviointi suhteutettuna tavoitteisiin.

Oppitunneista laaditaan yksityiskohtaisempi suunnitelma. Suunnitelmasta ilmenevät oppitunnin/oppimiskokonaisuuden tavoitteet, opiskeltavat asiat, käytettävät menetelmät ja välineet, ajankäyttö, eriyttäminen sekä oppimisen monipuolinen arviointi eri oppiaineissa. Tutkivassa harjoittelussa tuntikohtaisen suunnittelun sijaan voidaan käyttää joissakin tapauksissa päiväkohtaista suunnitelmaa ohjaavan opettajan opastamalla tavalla. Lisäksi opetusta suunnitellaan yhdessä erityisopettajan ja /tai erityisopettajaopiskelijan kanssa.

Suunnitelmat laaditaan tunti- ja jaksosuunnitelmapohjille, jotka löytyvät Normaalikoulun kotisivuilta kohdasta Opetusharjoittelu, luokanopettajat. Normaalikoulun ohjaavat opettajat opastavat suunnitelmien laadinnassa. Perusharjoittelussa myös didaktiikan lehtorit ohjaavat jaksosuunnitelman tekemistä. Kaikki suunnitelmat toimitetaan ohjaaville opettajille. Jaksosuunnitelman tulee olla hyväksytty ennen oman opetuksen alkua. Tunnin/oppimiskokonaisuuden suunnitelma toimitetaan ohjaavalle opettajalle hyvissä ajoin ennen kyseistä tuntia/oppimiskokonaisuutta, jotta hän voi antaa suunnitelmasta ohjaavaa palautetta.

9 Oppimisen tukeen perehtyminen ohjatussa opetusharjoittelussa

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki uudistuu esi- ja perusopetuksessa. Laki perusopetuslain muuttamisesta tulee pääosin voimaan 1.8.2025.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. On huolehdittava siitä, että oppilas kokee, että hänen oppimisensa ja koulukäynnin tuen tarpeensa tunnustetaan ja huomioidaan ja hän saa tarvitsemaansa tukea. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Tuen järjestämisessä oleellista on tuen tarpeen varhainen tunnistaminen. Oppimisen tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa opetusryhmässä. Oppilaan saaman tuen tulee olla joustavaa, suunnitelmallista ja tarvittaessa tuen tarpeen mukaan muuttuvaa.

Oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä tarkoitetaan

- oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioon ottavaa opetuksen järjestämistä ja opetuksen eriyttämistä
- eri oppiaineiden ja tiedonalojen kieltä avaavaa kielitietoista opetusta
- opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa
- pedagogisia ratkaisuja, joilla tukea tarvitsevien oppilaiden lisäksi huomioidaan myös oppilaat, jotka etenevät opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain
- opettajan kykyä huomioida riittävästi opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet
- oppilaiden kanssa työskentelevien koulunkäynninohjaajien ja muun henkilöstön hyödyntämistä oppilaiden koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena

Oppilaiden tarvitseman tuen tulee jatkua myös ohjatun opetusharjoittelun aikana. Oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyitä voivat olla luokassa toteutettavien pedagogisten ratkaisujen lisäksi esimerkiksi oppituntien palkitukset, joustavat ryhmittelyt sekä yhteis- ja samanaikaisopetus.

Tämä tarkoittaa opiskelijalle mahdollisuutta harjoitella yhteistyön tekemistä muiden koulun toimijoiden kanssa. Tällaisia ovat esim. rinnakkaisluokkien opettajat ja opettajaopiskelijat, erityisopettajat ja erityisopettajaopiskelijat sekä koulunkäynnin ohjaajat sekä oppilashuollon toimijat. Ohjaava opettaja kertoo opetusryhmän tuen tarpeista sekä niiden tukemisen järjestelyistä ja ohjaa opiskelijaa siinä, miten nämä tarpeet tulee ottaa huomioon opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Opiskelija tutustuu ohjatun harjoittelun aikana myös ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaisten tukitoimien suunnitteluun ja järjestämiseen sen mukaan, miten niitä järjestetään opetusryhmissä.

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat

- yleinen tukiopetus
- opetuskielen tukiopetus
- erityisopettajan opetus muun opetuksen yhteydessä

Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat

- erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä (alle 50% oppiaineen tunneista)
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä (yli 50% oppiaineen tunneista)
- erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa.
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut, henkilökohtaiset apuvälineet

Oppimisen tuen uudistus

